

Výstavba logistického systému v AČR

Koncepce výstavby Armády České republiky definuje mimo jiné i zcela nový systém zabezpečování hmotných potřeb a služeb, které souvisejí s péčí o osoby a materiál - logistiku. Tento pojem nebyl dosud v podmínkách naší armády používán a význam zavádění tohoto integrovaného způsobu zabezpečení potřeb ozbrojených sil nebyl dosud některými pracovníky resortu MO AČR plně pochopen a doceněn.

Cílem budování logistiky Armády České republiky je vytvoření integrovaného toku materiálu a služeb, snížení nákladů a zvýšení výkonu systému zabezpečení potřeb všech subjektů armády. Jde mimo jiné i o maximální optimalizaci ekonomiky a technických procesů a o postupné získávání přehledu o nákladovosti a výsledcích hospodaření jednotlivých samostatných subjektů (útvarů, zařízení) armády. K tomu bylo zahájeno budování odpovídajícího informačního, evidenčního a kontrolního systému. Zavádění logistiky má i zásadní význam pro dosažení postupné kompatibility materiálního a technického zabezpečení naší armády se systémy armád vyspělých demokratických států Evropy a USA.

Logistika AČR je vytvářena od 1. 7. 1993 a všechny postupné kroky byly splněny v souladu se schváleným Harmonogramem transformace Armády ČR. I když jsme při sestavování koncepce její výstavby vycházeli ze zkušeností armád jiných demokratických států, existují v našem systému zvláštnosti, které odpovídají našim tradicím, personálním a ekonomickým možnostem a předcházejícím zkušenostem. **Celý systém logistiky AČR byl v zásadě rozdělen na dvě části.** V úseku náměstka ministra obrany (NMO) jsou vytvořeny prvky, které obstarávají tzv. vnější logistiku. Zajišťují rozpracování a realizaci rozvojových programů AČR, zajišťují akvizici a řídí a kontrolují celý proces rozpočtování financování v resortu AČR. Na Generálním štábu Armády České republiky řídí inspektor logistiky AČR ostatní prvky logistiky, které odpovídají za řízení všeobecné logistiky (organizační otázky, plánování, použití sil a prostředků, příprava specialistů apod.), za hospodaření s materiálem, za realizaci všech potřebných technických a materiálových služeb.

Zvláštností logistiky je řízení finanční a ubytovací služby přímo z úseku NMO na teritoriálním principu. Specifické je také začlenění logistiky letectva AČR do jednotného systému logistiky GŠ. Mimo logistický systém je samostatně řešeno zdravotnické zabezpečení AČR.

Vytvoření nových organizačních struktur logistiky AČR a fungování nového systému je silně ovlivňováno přetrvávající existencí dosavadního systému materiálových tříd, existencí velkého množství odborných předpisů a norem převzatých z úseků dřívější Hlavní správy vyzbrojování a technického zabezpečení a Hlavního týlu a neúplnou připraveností nových funkcionářů ke komplexnímu řešení úkolů

logistiky. Značné komplikace způsobují problémy s přerozdělováním techniky a materiálu v rámci transformace útvarů a svazků AČR, likvidace přebytečného a neupotřebitelného materiálu, delaborace nepotřebné munice, přeplňování skladů logistiky atd.

K 1. 4. 1994 byla dokončena zásadní organizační přestavba logistiky Ministerstva obrany ČR a GŠ AČR, bylo vytvořeno velitelství logistiky a na všech velitelstvích sborů vznikly nové orgány logistiky. Byl zároveň vybudován úplný logistický systém u 2. mechanizované brigády. V AČR vznikají zejména v oblasti technických služeb zcela nové funkce a nové funkční vazby.

Logistika AČR znamená uskutečnění některých zásadních změn v zajištění vojsk v míru i za branné pohotovosti státu:

① Všechny samostatné subjekty AČR jsou materiálem a službami zabezpečeny na teritoriálním principu v míru i za branné pohotovosti státu.

② Byl zrušen předchozí systém materiálových hospodářů, zahájena příprava jednotné katalogizace a evidence materiálu.

③ Velitelům sborů nejsou přímo podřízeny žádné samostatné prvky logistiky (sklady, opravny atd.). Všechny teritoriální, ústřední a speciální sklady a zařízení přešly do podřízenosti Velitelství logistiky.

④ Bylo zahájeno budování informačního systému logistiky a přechod na jednotný systém evidování a účtování materiálu.

⑤ V AČR byl zaveden systém plánování, programování a rozpočtování a k 1. 1. 1995 bude i v resortu MO plně uplatněn systém podvojného účetnictví.

Zkušenosti z postupné realizace Koncepce výstavby AČR ukazují, a že **zavádění nového způsobu materiálního zabezpečení armády se setkává na mnoha místech s malým pochopením i s nechutí měnit starý systém.** V myšlení a jednání některých funkcionářů se projevuje velká setrvačnost a malá iniciativa při zavádění nových metod a forem práce v této oblasti. **Negativně působí i určitá personální nejistota při reorganizačních a dislokačních změnách.** Významným kladem je skutečnost, že nově ustanovení velitelé sborů, brigád a útvarů měli možnost vybrat si do nových funkcí logistického systému po všech stránkách nejlepší důstojníky, kteří se osvědčili v týlových a technických službách. **Přes všechny vážné problémy spojené s tvorbou logistiky v AČR je možné konstatovat, že nedošlo k narušení v materiálním zabezpečení života našich útvarů a svazků** a nesnížila se úroveň péče o lidi a většinou na dobré úrovni zůstala i údržba a připravenost techniky a materiálu. Negativně však působí na vědomí příslušníků armády i široké veřejnosti narůstající počet krádeží materiálů a pohonných hmot ze skladů, rozkrádání techniky a materiálu určeného na odprodej a často pomalé a nedůsledné řešení vzniklých následků. S velkými obtížemi je zajišťováno střežení útvarů zařízení logistiky, která jsou v současnosti většinou přeplněna nadpočetným materiálem odebraným od transformovaných útvarů a svazků. Přitom téměř 20 % pracovníků logistiky se denně podílí na zabezpečení

ostrahy těchto objektů. Po ukončení redislokací a organizačních změn využívá logistika 100 posádek.

Významnou roli v systému logistiky má **příprava řídicích pracovníků a specialistů**. Důstojníci a praporčíci jsou pro výkon logistických funkcí připravováni pouze ve školách ve Vyškově a v Brně. Pro přípravu vojáků v další službě a základní službě byla vytvořena výcviková střediska v posádkách Opava, Jihlava a Hrdly.

Více než 60 % vojáků v podřízenosti velitelství logistiky představují profesionálové.

Významné je i **zavádění nového systému ošetřování a oprav výzbroje, techniky a materiálu**. Jeho smyslem je zjednodušení organizace, zajištění účinného působení odpovědných velitelů a především zajištění potřebné kvality při snížení ekonomické náročnosti. Rovněž **nový systém dlouhodobého ukládání techniky** zajišťuje profesionální splnění předepsaných prací, a tím uchování možnosti použitelnosti techniky po jejím vyjmutí z uložení buď po 3, 5 nebo po 10 letech. V letošním roce byla již dodavatelským způsobem dlouhodobě uložena technika v celkovém počtu 54 ks T-72, 24 ks BVP-1 a 16 ks OT-90. Cílem této metody je především významná pomoc vojskům a zvýšení kvality uložení. **Při předběžných srovnávacích kalkulacích nového a starého systému ukládání vychází při použití nové metody úspora při ukládání jen tankové a automobilní techniky na více než 160 mil. Kč za jeden rok.**

V letošním roce a v roce 1995 věnujeme mimořádnou pozornost postupnému rozvoji informatizace v logistickém systému AČR. Informační systém logistiky bude napojen na ostatní systémy MO a AČR. Jsou zahájeny práce na projektech materiálového hospodaření a sice na přípravě podsystemu materiálového katalogu a na podsystemu materiálové evidence. Do konce roku 1996 budou převedeny všechny potřebné informace z nynějších databází do **jednotného informačního systému logistiky**. Do roku 1998 budou dokončeny i ostatní podsystemy a postupně bude vytvořena síť, která umožní přístup téměř 800 uživatelům v informačním systému logistiky.

Postupně budou vytvářeny vícemateriálové sklady a k tomu bude přizpůsoben dopravní systém. To umožní výrazně snížit množství skladovacích zařízení a zavedení moderních metod skladování a omezit počet střežených objektů. Tato opatření s postupným uvolněním skladů logistiky od nepotřebného materiálu umožní výrazné snížení personálního obsazení logistiky AČR.

V poslední době navázali vedoucí pracovníci logistiky MO a GŠ velmi úzké kontakty s funkcionáři logistiky SRN, V. Británie, Bulharska, Izraele, Belgie; seznámili jsme se s logistickými systémy francouzské, italské i maďarské armády. Některé problémy jsme konzultovali s pracovníky Armády Slovenské republiky, armády USA i Polska. Ze všech jednání je zřejmé, že problematikou přestavby logistických systémů se trvale zabývají všichni a že je u naprosté většiny společný zájem prosazovat následující kritéria:

- zvýšit hospodárnost zabezpečení a provozu armády a otevřeně seznamovat parlament a veřejnost státu s požadavky na rozpočtové prostředky i se způsobem jejich užití,

- zvýšit význam rozvoje vojenské techniky a materiálu při současném snižování provozních výdajů,
- sjednotit metody a formy hospodaření s materiálem,
- vytvořit co nejmenší počet zdrojů zásobování a technického zabezpečení pro útvary a svazky,
- soustředit síly a prostředky logistiky na jednotlivých stupních do jednoho organizačního celku,
- všechny samostatné subjekty armády zabezpečovat bez ohledu na jejich příslušnost k druhu vojska nebo svazku s využitím prostředků teritoria,
- vytvořit systém v podstatě shodný v míru i za branné pohotovosti státu.

Ve výstavbě logistiky AČR je naprostá většina těchto zásad plně respektována v souladu s možnostmi ekonomiky našeho státu, v návaznosti na záměry použití armády a plánu jejího dalšího rozvoje se postupně příslušné změny v systému zabezpečení realizují.

* * *

Máme již první zkušenosti z fungování logistiky u 2. mechanizované brigády i u velitelství jednotlivých armádních sborů. Důležité jsou pro nás poznatky zejména z výstavby 4. brigády rychlého nasazení a z postupného vytváření a zapojování Velitelství logistiky do celého systému zabezpečení AČR. Naprosto převažují pozitivní výsledky. Vzniká však i mnoho problémů, na které se snažíme urychleně reagovat někdy i za cenu korekce organizačních struktur, úpravy kompetencí jednotlivých prvků atd. Problémy často vznikají i vinou zastaralosti některých dosud platných norem a předpisů a zejména zaváděním některých zcela odlišných metod práce ve srovnání s předcházející praxí (kalkulační listy, podvojný účetnictví, účetní a evidenční střediska).

Celý systém zabezpečení AČR materiálem a službami všeho druhu prochází doslova revolučním procesem. Jak vyplývá ze zkušeností jiných armád demokratických států, je to proces velmi složitý, zdoluhavý, ale zcela nezbytný. V řadě armád probíhal více než 10 let a je nutné si uvědomit, že je to proces otevřený, který vždy musí reagovat na nově vznikající podmínky a úkoly.

Dosažené výsledky v této oblasti v letech 1993-1994 svědčí o správnosti nastoupené cesty.